

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
Κων/νος Π. Σαμαρτζής & Συνεργάτες
Στουρνάρη 51, Αθήνα, Τ.Κ. 104 32
Τηλ. 210-3645691, 210-3646667
Fax 210-3390837
Email ksamartzis@samartzislaw.gr

Ν Ο Μ Ι Κ Η Γ Ν Ω Μ Α Τ Ε Υ Σ Η

ΕΡΩΤΗΜΑ :

Από την «ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΩΝ ΓΙΑΤΡΩΝ ΒΙΟΠΑΘΟΛΟΓΩΝ ΚΥΤΤΑΡΟΛΟΓΩΝ ΠΑΘΟΛΟΓΟΑΝΑΤΟΜΩΝ» μου τέθηκε, προς γνωμάτευση, το παρακάτω ερώτημα:

*«Στην Υπουργική Απόφαση Υ9/οικ 70521 ΦΕΚ Β΄ 2243/18-8-2014, ενώ ορίζονται με λεπτομέρεια τα αφορούντα στον ορισμό και στον τρόπο υπολογισμού του ανωτάτου ορίου (πλαφόν), στην κατανομή του προϋπολογισμού ανά Νομό και στον έλεγχο των συνταγογραφούμενων εξετάσεων, **δεν** αναφέρεται ο,τιδήποτε για τις υποχρεώσεις και δυνατότητες του εργαστηριακού γιατρού απέναντι στον ασφαλισμένο του ΕΟΠΥΥ από την στιγμή που υπερβεί το όριο του πλαφόν και παύσει η αποζημίωση των εκτελουμένων εξετάσεων από τον ΕΟΠΥΥ.*

*Ενόψει των δεδομένων αυτών, των όσων προβλέπει ο ΕΚΠΥ και οι Συμβάσεις μεταξύ διαγνωστικών γιατρών και ΕΟΠΥΥ, αλλά και της λοιπής νομοθεσίας (και σε συνταγματικό και διεθνές επίπεδο), που ρυθμίζει τα της ελεύθερης επιλογής ιατρού, απαγόρευσης αναγκαστικής εργασίας κ.λπ., παρακαλούμε να γνωμοδοτήσετε **εάν, μετά την υπέρβαση του πλαφόν, ο εργαστηριακός γιατρός οφείλει να παραπέμψει τον ασφαλισμένο του ΕΟΠΥΥ σε άλλο εργαστήριο ή σε φορείς της λεγόμενης δημόσιας δομής (εργαστήρια ΠΕΔΥ, Νοσοκομεία) ή δικαιούται, εφ' όσον ο ασθενής το επιθυμεί, να προβεί ο ίδιος στις καθ' υπέρβαση εξετάσεις, αμειβόμενος από αυτόν στο πλαίσιο ελεύθερης ιδιωτικής συναλλαγής».***

Για την απάντηση στο παραπάνω ερώτημα, λήφθηκαν υπ' όψη ότι ο νέος «Ενιαίος Κανονισμός Παροχών Υγείας» (ΦΕΚ Β΄ 3054/18-12-2012) προβλέπει (άρθρο 8), μεταξύ άλλων, ότι «Τα παραπεμπτικά, ηλεκτρονικά ή χειρόγραφα, εκτελούνται υποχρεωτικά εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία έκδοσής τους ... Τα συμβεβλημένα

διαγνωστικά κέντρα δεν απαιτούν επιπλέον δαπάνη για τις εξετάσεις αυτές ...» και ότι η Σύμβαση που συνδέει του εργαστηριακούς ιατρούς με τον ΕΟΠΥΥ για την εκτέλεση παρακλινικών εξετάσεων, μεταξύ άλλων, προβλέπει (όρος 10) ότι «Το ΙΔΕ ή ΙΠ δεν μπορεί να αρνηθεί την παροχή των υπηρεσιών του στους ασφαλισμένους του Ταμείου».

ΑΠΑΝΤΗΣΗ :

1.- Η ερμηνεία των κανονιστικών πράξεων, όπως είναι η παραπάνω Υπουργική Απόφαση, γίνεται υπό το φως των διατάξεων του Συντάγματος και, γενικά, των υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεων, αφού, άλλως, οι πράξεις αυτές θα προσκρούουν στις υπερκείμενες διατάξεις και δεν θα είναι εφαρμοστέες (**ενδεικτικά, ΟλομΣΤΕ 3471/2011, σκέψη 14**), επίσης δε και στο πλαίσιο του γενικότερου πλέγματος των σχετικών διατάξεων που ρυθμίζουν τα συγκεκριμένα θέματα (= αναλογία δικαίου), ιδίως όταν η ερμηνευόμενη πράξη περιέχει «νομοθετικά κενά», συμπέρασμα το οποίο υπαγορεύει και το αίτημα συνοχής και ενότητας της έννομης τάξης.

2.- Κατ' αρχήν, στο Σύνταγμα ορίζεται ότι «Ο σεβασμός και η προστασία της αξίας του ανθρώπου αποτελούν την πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας» (άρθρο 2 § 1) και «Καθένας έχει δικαίωμα να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας, εφόσον δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα ή τα χρηστά ήθη» (άρθρο 5 § 1). Με τις διατάξεις αυτές του Συντάγματος έχει κατοχυρωθεί το δικαίωμα των πολιτών στην προστασία της υγείας, ήδη δε μετά την αναθεώρηση του Συντάγματος (Ψήφισμα της 6ης Απριλίου της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής των Ελλήνων) προστέθηκε παράγραφος 5 στο ανωτέρω άρθρο 5 του Συντάγματος, σύμφωνα με την οποία «Καθένας έχει δικαίωμα στην προστασία της υγείας ...». Εξάλλου, στα άρθρα 21 § 3 και 22 § 5 του Συντάγματος ορίζεται αντιστοίχως ότι «Το κράτος μεριμνά για την υγεία των πολιτών ...» και «Το κράτος μεριμνά για την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων, όπως νόμος ορίζει». Από τις τελευταίες αυτές διατάξεις του Συντάγματος συνάγεται ότι το Κράτος και οι οργανισμοί κοινωνικών ασφαλίσεων (όπως ο ΕΟΠΥΥ) υποχρεούνται να παρέχουν στα ασφαλιζόμενα πρόσωπα υπηρεσίες υγείας υψηλού επιπέδου, οι οποίες πρέπει να καλύπτουν πλήρως τις ανάγκες διάγνωσης και θεραπείας των σχετικών παθήσεων, τις χειρουργικές επεμβάσεις εφ' όσον απαιτούνται, ως και γενικώς τις ανάγκες νοσηλείας των εν λόγω προσώπων. Η υποχρέωση αυτή υπόκειται μεν σε νομοθετικούς περιορισμούς, αλλά υπό τον όρο ότι οι περιορισμοί αυτοί δεν οδηγούν στην ανατροπή του δικαιώματος στην προστασία της υγείας (ΟΛΣΤΕ 1187/2009, σκέψη 5, ΣΤΕ 613/2012, σκέψη 2).

Όπως δε έχει, ειδικότερα, κριθεί με αφορμή άλλη υπόθεση (ΣΤΕ 4424/2013, σκέψη 3), η επέμβαση του νομοθέτη στον τρόπο κατανομής των ιατρικών εξετάσεων στα ιδιωτικά διαγνωστικά κέντρα δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι εξικνείται μέχρι του σημείου να αποκλείεται η ελεύθερη επιλογή του ασθενούς ως προς το ιδιωτικό διαγνωστικό κέντρο, στο οποίο επιθυμεί να απευθυνθεί, αλλά τελεί υπό την αυτονόητη προϋπόθεση ότι ο ασθενής, αφού ερωτηθεί, δεν εκδηλώσει σχετική προτίμηση ως προς συγκεκριμένο διαγνωστικό κέντρο, στο οποίο επιλέγει να μεταβεί. Ενόψει της

νομολογίας αυτής του ΣτΕ, αντίθετη ερμηνεία του περιεχομένου της επίμαχης Υπουργικής Απόφασης θα προσέκρουε στην, κατ' επιταγήν του άρθρου 21 § 4 του Συντάγματος, υποχρέωση του Κράτους να μεριμνά για την υγεία των πολιτών, καθώς και στην καθιερούμενη από το άρθρο 20 του ν. 2071/1992 (ΦΕΚ Α'123) δυνατότητα ελεύθερης επιλογής ιατρού και θεραπευτηρίου. Υπό την ανωτέρω λοιπόν ερμηνευτική εκδοχή, το γεγονός ότι η επίμαχη Υπουργική Απόφαση δεν αναφέρει περί της δυνατότητας ή μη εκτέλεσης εξετάσεων καθ' υπέρβαση του μηνιαίου ορίου εξετάσεων από το διαγνωστικό εργαστήριο που έχει συμπληρώσει το όριο αυτό, δεν σημαίνει ότι αποκλείει την ελεύθερη επιλογή, από τον ασθενή, του συγκεκριμένου ιδιωτικού διαγνωστικού κέντρου για τη διενέργεια των ιατρικών του εξετάσεων.

Σημειώνεται, συναφώς, ότι και το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με προηγούμενη Εγκύκλιό του, την υπ' αριθμ. Υ4α/39761/27-5-2004, προέβλεπε ότι «η εκτέλεση εξετάσεων σε ιδιωτικά κέντρα είναι προσωπική επιλογή του ασθενούς και σε καμία περίπτωση δεν υποδεικνύεται από τις υπηρεσίες του Νοσοκομείου».

ΠΡΩΤΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ: Η επιλογή του διαγνωστικού εργαστηρίου είναι αναφαίρετο δικαίωμα του ασθενούς, με βάση υπερνομοθετικής ισχύος διατάξεις.

3.- Εξάλλου, το Σύνταγμα ορίζει, στο άρθρο 22, ότι «1. Η εργασία αποτελεί δικαίωμα και προστατεύεται από το Κράτος... . 4. Οποιαδήποτε μορφή αναγκαστικής εργασίας απαγορεύεται. Ειδικοί νόμοι ρυθμίζουν τα σχετικά με την επίταξη προσωπικών υπηρεσιών σε περίπτωση πολέμου ή επιστράτευσης ή για την αντιμετώπιση αναγκών της άμυνας της Χώρας ή επείγουσας κοινωνικής ανάγκης από θεομηνία ή ανάγκης που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία ...». Επίσης, διατάξεις που απαγορεύουν την αναγκαστική ή υποχρεωτική εργασία ή κατοχυρώνουν εργασιακά δικαιώματα και συνδικαλιστικές ελευθερίες περιέχονται και σε Διεθνείς Συμβάσεις, που έχουν κυρωθεί με νόμο. Ειδικότερα, πρόκειται για τις υπ' αριθμούς 29, 87, 98 και 105 Διεθνείς Συμβάσεις της Γενικής Συνδιάσκεψης της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) («περί της αναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας», «περί συνδικαλιστικής ελευθερίας και προστασίας του συνδικαλιστικού δικαιώματος», «περί εφαρμογής των αρχών του δικαιώματος οργάνωσης και συλλογικής διαπραγμάτευσης» και «περί κατάργησης της αναγκαστικής εργασίας», αντιστοίχως), που κυρώθηκαν με το άρθρο πρώτο των ν. 2079/1952 (Α 108), ν.δ. 4204/1961 (Α 174), ν.δ. 4205/1961 (Α 174) και ν.δ. 4221/1961 (Α 173), αντιστοίχως. Πρόκειται, επίσης, για τη Διεθνή Σύμβαση της Ρώμης «δια την προάσπισιν των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών» (ΕΣΔΑ), η οποία κυρώθηκε με το ν.δ. 53/1974 (Α 256) και για την Διεθνή Σύμβαση «Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης», που υπεγράφη στο Τορίνο στις 18-10-1961 και κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 1426/1984 (Α 32), όπως αυτή τροποποιήθηκε με Πρωτόκολλο, που υπεγράφη στο Τορίνο στις 21-10-1991 και κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2422/1996. Από τις διατάξεις των παραπάνω Διεθνών Συμβάσεων υπ' αριθ. 29 και 105 της Δ.Ο.Ε., της Ε.Σ.Δ.Α. (το άρθρο 4 της οποίας έχει ως πρότυπο τις διατάξεις της υπ' αριθ. 29 Σύμβασης της Δ.Ο.Ε.) και των άρθρων 1 και 30 του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη, συνάγεται ότι η αναγκαστική εργασία απαγορεύεται απολύτως, εκτός εάν πρόκειται για εργασία που αξιώνεται από τα όργανα του Κράτους όταν συντρέχει «οιαδήποτε περίστασης θέτουσα εν κινδύνω ή απειλούσα να θέση εν κινδύνω την

ζωήν ή τας ομαλὰς συνθήκας διαβιώσεως του συνόλου ή μέρους του πληθυσμού» ή «περίπτωσης κρίσεων ή θεομηνιών, αι οποίαι απειλούν την ζωήν ή την ευδαιμονίαν του συνόλου» ή « σε περίπτωση πολέμου ή δημοσίου κινδύνου που απειλεί τη ζωή του έθνους» (περί των οποίων, προφανώς, δεν πρόκειται στην περίπτωση που εξετάζουμε).

Ακόμη, στο άρθρο 41 του ν. 3536/2007 (Α'42), υπό τον τίτλο «Ρυθμίσεις για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών σε περίοδο ειρήνης», ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «1. Επίταξη προσωπικών υπηρεσιών και επίταξη ακινήτων και κινητών πραγμάτων, ως μέτρα πολιτικής κινητοποίησης για την αντιμετώπιση έκτακτης ανάγκης σε περίοδο ειρήνης επιτρέπονται κατά τους όρους και προϋποθέσεις των διατάξεων του άρθρου αυτού. 2. Έκτακτη ανάγκη σε περίοδο ειρήνης, που επιβάλλει την επίταξη προσωπικών υπηρεσιών, είναι κάθε αιφνίδια κατάσταση, η οποία απαιτεί τη λήψη άμεσων μέτρων προς αντιμετώπιση αμυντικών αναγκών της Χώρας ή επείγουσας κοινωνικής ανάγκης από κάθε μορφής απειλούμενη φυσική καταστροφή ή ανάγκης που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη δημόσια υγεία. Έκτακτη ανάγκη σε περίοδο ειρήνης, που επιβάλλει την επίταξη ακινήτων και κινητών πραγμάτων, είναι κάθε άμεση κοινωνική ανάγκη που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη δημόσια τάξη ή υγεία. 3. Με απόφαση του Πρωθυπουργού, ύστερα από εισήγηση του Υπουργού στην αρμοδιότητα του οποίου ανήκει η αντιμετώπιση της αιτίας που προκάλεσε την έκτακτη ανάγκη, κηρύσσεται γενική ή μερική πολιτική κινητοποίηση, κατά την έννοια των αντίστοιχων διατάξεων του ν.δ. 17/1974 (ΦΕΚ 236 Α), για την αντιμετώπισή της. 4. Με την ίδια επίσης απόφαση του Πρωθυπουργού, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2, μπορεί να εξουσιοδοτούνται οι υπουργοί ή οι γενικοί γραμματείς περιφερειών ή οι νομάρχες να προβαίνουν, με απόφασή τους, σε επίταξη προσωπικών υπηρεσιών. Η επίταξη προσωπικών υπηρεσιών πραγματοποιείται με "Φύλλα Επίταξης Προσωπικών Υπηρεσιών" που εκδίδονται από τις οικείες αστυνομικές, λιμενικές ή και πυροσβεστικές αρχές και επιδίδονται από όργανά τους και όργανα της δημοτικής αστυνομίας, καθώς και από υπαλλήλους του Δημοσίου και νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου... 5.. Η επίταξη ακινήτων και κινητών πραγμάτων πραγματοποιείται με "Φύλλα Επίταξης" κατ' ανάλογη εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου. 6. Όποιος καλείται να προσφέρει τις υπηρεσίες του ή ακίνητο ή κινητό πράγμα κατά τις διατάξεις του άρθρου αυτού και είτε αρνείται να παραλάβει το σχετικό φύλλο επίταξης είτε αρνείται ή παραλείπει να εκτελέσει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την επίταξη, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον τριών (3) μηνών. 7. Οι διατάξεις ιδίως των άρθρων 2 παρ. 5, 18, 19, 22 και 23 του ν.δ. 17/1974 δεν εφαρμόζονται εφεξής για την αντιμετώπιση έκτακτης ανάγκης σε καιρό ειρήνης, εφόσον έρχονται σε αντίθεση προς τις διατάξεις αυτού του άρθρου. Επίσης δεν εφαρμόζεται και κάθε άλλη διάταξη που είναι αντίθετη προς τις διατάξεις αυτού του άρθρου.». Συναφώς, στο ν.δ. 17/1974 «περί πολιτικής σχεδιάσεως εκτάκτου ανάγκης» (ΦΕΚ Α' 236), ορίζεται ότι «ως πολιτική κινητοποίηση νοείται η μετάπτωση των πολιτικών δυνάμεων εκ της καταστάσεως ειρήνης εις πολεμικήν τοιαύτην ή εις κατάστασιν αντιμετώπισεως των εκτάκτων εν ειρήνη αναγκών...» (άρθρο 2 § 3), ενώ, μεταξύ των «πολιτικών δυνάμεων» περιλαμβάνονται όχι μόνον οι κρατικές υπηρεσίες, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι δημόσιοι οργανισμοί και επιχειρήσεις πάσης φύσεως, αλλά και οι ιδιωτικές επιχειρήσεις «και γενικώς άπαν το έμψυχον μη ένοπλον και άψυχον της Χώρας δυναμικόν» (άρθρο 2 § 1) (ΟλομστΕ 1766/2014, σκέψη 6).

ΔΕΥΤΕΡΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ: Η άμεση ή έμμεση επιβολή αναγκαστικής εργασίας στους διαγνωστικούς ιατρούς (δηλαδή η επιβολή σε αυτούς της διενέργειας δωρεάν εξετάσεων παρά τη θέλησή τους) απαγορεύεται απολύτως, δεν συντρέχουν δε εν προκειμένω οι παραπάνω ειδικές περιπτώσεις εξαιρέσεων που ο νόμος προβλέπει.

4.- Επίσης, στο άρθρο 5 § 1 του Συντάγματος ορίζεται ότι «Καθένας έχει δικαίωμα να αναπτύσσει ελεύθερα την προσωπικότητά του και να συμμετέχει στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας, εφόσον δεν προσβάλλει τα δικαιώματα των άλλων και δεν παραβιάζει το Σύνταγμα ή τα χρηστά ήθη». Η διάταξη αυτή προστατεύει την ελευθερία της οικονομικής δραστηριότητας, στην οποία περιλαμβάνεται και η ελευθερία ασκήσεως επαγγέλματος και αποβλέπει, μεταξύ άλλων, στη διασφάλιση της ελεύθερης οικονομικής λειτουργίας των επαγγελματικά δραστηριοποιημένων, ώστε να μπορούν αυτοί να εργάζονται κερδοσκοπικώς στο πλαίσιο της ανταγωνιστικής αγοράς. Και ναί μεν η εν λόγω διάταξη δεν αποκλείει στον κοινό νομοθέτη, ή, κατ' εξουσιοδότηση τούτου, στη Διοίκηση, να θεσπίζει περιορισμούς της ελευθερίας αυτής για λόγους δημοσίου συμφέροντος, οι περιορισμοί όμως αυτοί δεν επιτρέπεται να καθιστούν πράγματι αδύνατη ή ουσιωδώς δυσχερή την πραγματοποίηση και των θεμιτών σκοπών της επιχειρηματικής ή επαγγελματικής δραστηριότητας, από τους οποίους εξαρτάται η επιβίωση της επιχείρησης ή του επαγγελματία ως οικονομικής μονάδας. Όπως δε έχει σχετικώς κριθεί (ΟλομΣτΕ 3633/2004, σκέψεις 11 και 12), στις περιπτώσεις που ορίζεται αγορανομικά ανώτατη τιμή πώλησης, η τιμή αυτή όχι μόνον δεν μπορεί να είναι κατώτερη του κόστους παραγωγής ή εμπορίας ορθολογικώς οργανωμένης επιχείρησης στον συγκεκριμένο κλάδο παραγωγής ή εμπορίας, όπως το κόστος αυτό διαμορφώνεται υπό συγκεκριμένες, από άποψη τόπου και χρόνου, οικονομικοτεχνικές συνθήκες, αλλά πρέπει να περιλαμβάνει και εύλογο, επίσης από ορθολογικώς οργανωμένη επιχείρηση, προσδοκώμενο ποσοστό κέρδους. Συνεπώς, τυχόν θεσπιζόμενα κριτήρια κοστολόγησης και επαλήθευσης των τιμών, βάσει των οποίων ορίζεται η ανώτατη τιμή πώλησης, πρέπει, για να είναι συνταγματικώς ανεκτά, να οδηγούν στην εξεύρεση του κόστους παραγωγής ή εμπορίας των συγκεκριμένων ειδών υπό την προεκτεθείσα έννοια, επί του οποίου θα υπολογισθεί το αγορανομικά καθοριζόμενο ποσοστό κέρδους.

ΤΡΙΤΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ: Η έμμεση επιβολή αποδοχής διενέργειας δωρεάν εξετάσεων από τους εργαστηριακούς ιατρούς παραβιάζει το Σύνταγμα, αφού, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, κάθε επαγγελματίας δικαιούται να αναπτύσσει τη δραστηριότητά του (όχι δωρεάν, αλλά) καλύπτοντας τα κόστη του και, παράλληλα, αποκομίζοντας εύλογο κέρδος.

5.- Τέλος, γίνεται δεκτό (ΟλομΣτΕ 1910/2001, σκέψη 9, ΣτΕ 3199/2003 7μελούς, σκέψη 6, 1706/2002 7μελούς, σκέψη 7) ότι ειδική εκδήλωση του συνταγματικού δικαιώματος της οικονομικής ελευθερίας αποτελεί για τους ιδιώτες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, η ελευθερία των συμβάσεων, στην οποία ανήκει, μεταξύ άλλων, η επιλογή κατάρτισης της σύμβασης.

Ειδικότερα ως προς τους ιατρούς, το άρθρο 3 του ν. 3418/2005 «Κώδικας Ιατρικής Δεοντολογίας» προβλέπει ότι ο ιατρός, κατά την άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος,

απολαμβάνει πλήρους επιστημονικής ελευθερίας (§ 1) και ενεργεί με βάση την εκπαίδευση που του έχει παρασχεθεί για την απόκτηση τίτλων σπουδών και τη συνεχιζόμενη ιατρική του εκπαίδευση, την πείρα του και τις δεξιότητες που αποκτά κατά την άσκηση της Ιατρικής και τους κανόνες της τεκμηριωμένης και βασισμένης σε ενδείξεις Ιατρικής Επιστήμης (§ 2). Επομένως, κριτήρια άλλα, τα οποία περιορίζουν την υπό τις ανωτέρω συνθήκες άσκηση του ιατρικού λειτουργήματος, είναι αντίθετα με την εν λόγω διάταξη.

ΤΕΤΑΡΤΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ: Και με βάση την τελευταία αυτή νομολογία και νομοθετική διάταξη, η απόφαση του ασθενούς-ασφαλισμένου του ΕΟΠΥΥ να συμφωνήσει, σε ελεύθερη βάση, με συγκεκριμένο διαγνωστικό εργαστήριο τη διενέργεια σε αυτό των εργαστηριακών του εξετάσεων δεν μπορεί να απαγορευθεί, ως αντίθετη τόσο με την αρχή της ελεύθερης κατάρτισης σύμβασης, που επίσης προστατεύει το Σύνταγμα, όσο και με την ελεύθερη άσκηση του ιατρικού επαγγέλματος με μόνο γνώμονα την επιστημονική ελευθερία, την κατάρτιση και την πείρα του ιατρού.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

α) Τα παραπάνω συμπεράσματα επιρρωνύονται και από τις σκέψεις ότι, στην εξεταζόμενη περίπτωση, μετά τη συμπλήρωση του μηνιαίου ορίου δαπάνης που αναλογεί στο κάθε διαγνωστικό εργαστήριο, η περαιτέρω δυνατότητα διενέργειας εξετάσεων σε ασφαλισμένους του ΕΟΠΥΥ, εφ' όσον οι ίδιοι το επιθυμούν και το δηλώσουν, **ούτε τα συμφέροντα και την ανάγκη μη υπέρβασης των σχετικών πιστώσεων του προϋπολογισμού του ΕΟΠΥΥ θίγει**, αφού, για τις εξετάσεις αυτές, δεν επιβαρύνεται ο Οργανισμός αλλά ο ασθενής, **ούτε και τα συμφέροντα του ασθενούς-ασφαλισμένου του ΕΟΠΥΥ προσβάλλει**, αφού, ως προς αυτόν, συντρέχει πάντοτε η δυνατότητα διενέργειας των εξετάσεων του είτε σε άλλο διαγνωστικό εργαστήριο που δεν έχει ακόμη συμπληρώσει το όριο του είτε στις λεγόμενες «δημόσιες δομές» (εργαστήρια του ΠΕΔΥ, δημόσια Νοσοκομεία κ.λπ.) είτε και στο ίδιο, το αρχικό, εργαστήριο στις αρχές του αμέσως επόμενου ημερολογιακού μήνα, εφ' όσον βέβαια δεν επιλέξει να τις διενεργήσει αμέσως σε αυτό, καταβάλλοντας εξ ιδίων τη δαπάνη. Αλλά, ακριβώς για τη διαφύλαξη των παραπάνω συμφερόντων (του ΕΟΠΥΥ και του ασθενούς) και, ταυτόχρονα, την κατοχύρωση του εργαστηριακού ιατρού, ασφαλέστερο είναι, κατά τη γνώμη μου, αντί της προφορικής εντολής του ασθενούς για διενέργεια των εξετάσεων στο συγκεκριμένο εργαστήριο κατ' ελεύθερη επιλογή του, να διατυπώσει τη βούλησή του αυτή και εγγράφως, υπογράφοντας την παρακάτω βεβαίωση (ή άλλη, παρομοίου περιεχομένου):

Β Ε Β Α Ι Ω Σ Η

Ο/Η υπογράφων/ουσα ..... του
..... προσηλθα σήμερα στο διαγνωστικό εργαστήριο του/της
....., οδός ....., στην .....
(πόλη), για την εκτέλεση εξετάσεων ..... (είδος
διαγνωστικών εξετάσεων) που μου συνταγογράφησε ο/η ιατρός μου κ./κα.
..... Ο/Η μου ανακοίνωσε ότι έχει ήδη
συμπληρώσει, για τον τρέχοντα μήνα, το όριο δαπάνης ΕΟΠΥΥ που
του/της αναλογεί και μου υπενθύμισε ότι δικαιούμαι να διενεργήσω τις

εξετάσεις μου σε άλλο συμβεβλημένο διαγνωστικό εργαστήριο που δεν έχει συμπληρώσει το όριο δαπάνης ή στις δημόσιες δομές (νοσοκομεία, εργαστήρια ΠΕΔΥ κ.λπ.) ή και στον/στην ίδιο/α στον αμέσως επόμενο ημερολογιακό μήνα ενόσω δεν θα έχει συμπληρώσει ακόμη το όριο δαπάνης. Ωστόσο, εγώ βεβαιώνω ότι, από καθαρά δική μου επιλογή και από εμπιστοσύνη στο παρόν εργαστήριο, επιθυμώ να διενεργήσω σήμερα, εδώ τις συγκεκριμένες εξετάσεις μου, καταβάλλοντας εξ ιδίων την αξία τους.

..... (πόλη) ..... (ημερομηνία)

Ο/Η ΒΕΒΑΙΩΝ/ΟΥΣΑ

(υπογραφή)

β) Τόσο ο ΕΚΠΥ, όσο και η Σύμβαση των εργαστηριακών ιατρών με τον ΕΟΠΥΥ δεν φαίνεται να οδηγούν σε αντίθετη ερμηνεία και για τον πρόσθετο λόγο, ότι ρυθμίζουν τα των σχέσεων του ΕΟΠΥΥ με τους συμβεβλημένους ιατρούς έχοντας υπ' όψη πλήρη και ομαλή πληρωμή όλων των διενεργουμένων από αυτούς εξετάσεων, χωρίς δηλαδή μεσολάβηση συστήματος «επιστροφών» (claw-back), το οποίο επιβάλλει η πρόσφατη Υπουργική Απόφαση.

γ) Εκ προοιμίου σημειώνεται ότι, για την ταυτότητα του νομικού λόγου, υπό το ίδιο νομικό σκεπτικό θα πρέπει να αξιολογηθεί και η φημολογούμενη «ελεύθερη τέταρτη εβδομάδα», εάν βεβαίως ήθελε αυτό θεσμοθετηθεί (με επόμενη νομοθετική ή κανονιστική πράξη), διότι και υπό την εκδοχή αυτή, ο ιατρός, που θα συμπληρώνει το όριο δαπάνης σε χρόνο προ της τέταρτης εβδομάδας του μήνα, θα θίγεται στα νόμιμα συμφέροντά του, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα.

δ) Επισημαίνεται, τέλος, ότι, όπως κάθε νομική γνωμάτευση, αφού επί του πραγματευομένου ζητήματος, δεν έχει υπάρξει μέχρι στιγμής ad hoc νομολογία, τα προαναφερόμενα αποτελούν νομική άποψη του γράφοντος, η διατύπωση της οποίας, ωστόσο, έγινε προσπάθεια να βασισθεί, προεχόντως, σε προηγηθείσα σχετική νομολογία του ανώτατου ακυρωτικού δικαστηρίου, ως κύριο σκοπό δε έχει την παροχή νομικών επιχειρημάτων και νομολογιακής τεκμηρίωσης υπέρ του συμπεράσματος που υποστηρίζει, ούτως ώστε, σε περίπτωση που τυχόν ανακύψει στην πράξη ζήτημα, ο θιγόμενος να έχει και αυτά τα στοιχεία υπ' όψη προς υποστήριξη των θέσεών του.-

Α θ ή ν α 2 Σεπτεμβρίου 2014

Ο γνωματεύσας Δικηγόρος

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Α. ΣΑΜΑΡΤΖΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ ΠΛΗΡ. ΑΡΘΡ. ΠΑΡΩ
ΚΩΝΣΤΟΣ ΣΑΜΑΡΤΖΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ